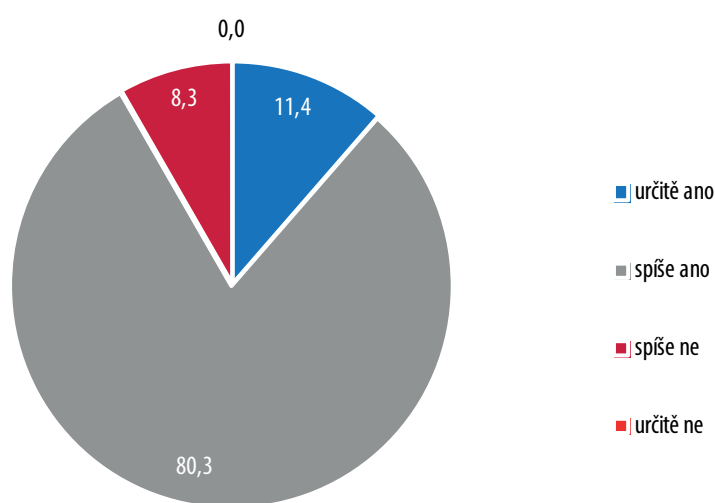

Učitelé občanského vzdělávání se ve spokojenosti s mírou osvojení občanských kompetencí svými žáky shodují s postoji ředitelů škol. Tento fakt koresponduje s většinou vhodně volenými formami a metodami vzdělávání, ovšem méně už pak s uváděnou mírou vyššího stupně zapojení žáků do rozhodovacích procesů o činnostech škol a především s níže uváděnými výsledky občanského vzdělávání.

Je však otázkou, jestli přesvědčení ředitelů škol i pedagogů není spíše výsledkem jistého pedagogického optimismu než reálnou reflexí praxe, neboť občanské vzdělávání je založeno na dovednostech, postojích a schopnostech, které se obtížně hodnotí testy nebo jinými běžnými nástroji pedagogické evaluace.

Graf 18

Spokojenost učitelů OV na ZŠ s osvojením občanských kompetencí žáky – podíl učitelů (v %)

Dle sdělení učitelů mají žáci téměř všech základních škol (98,9 %) povědomí o svých právech a povinnostech zakotvených ve školním řádu. Z anket pro učitele ZŠ, které byly využity při inspekční činnosti přímo ve školách, vyplývá, že jen necelé třetině učitelů občanského vzdělávání na ZŠ se dařilo zlepšovat dovednosti a ovlivňovat chování žáků, ovšem jen zhruba čtvrtina učitelů byla úspěšná při vedení diskusí, besed, skupinové práce a projektů. Pouze přibližně osmina učitelů uměla v rámci občanského vzdělávání vylepšit vztahy mezi žáky, učiteli a rodiči, a jen desetina z nich žáky dostatečně zaujala a nechala je uplatnit osvojené kompetence.

Téměř polovina učitelů občanského vzdělávání v anketě uvedla, že se jí nedařilo přesvědčit žáky o významu občanské společnosti a realizovat s nimi praktická cvičení. Více než třetina vyučujících nedokázala v rámci občanského vzdělávání odbourat předsudky a stereotypy (např. předsudky vůči fyzickému vzhledu a věku) vycházející z výchovy v rodině a vlivu médií, nastavit pravidla chování žáků ve škole a v průběhu diskusí a motivovat své žáky k přípravě na vyučování. Z uvedeného je evidentní, že oblast občanského vzdělávání bude potřebovat ještě významnou metodickou podporu.

3.8

Zájem ZŠ o různé formy podpory rozvoje kvality občanského vzdělávání

Téměř dvě třetiny základních škol uvedly, že měly k dispozici dostatečné finanční prostředky na rozvíjení kvality občanského vzdělávání, a ostatní ZŠ dle sdělení ředitelů naopak omezoval jejich nedostatek. Finančně dostatečně zajištěné se cítily nejčastěji ZŠ jen s 1. stup-